

GDOŚ przyznał rację Pracowni w sprawie stref ochronnych dla granicznika płucnika w Puszczy Białowieskiej

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku utworzył strefy ochronne dla cennego porostu granicznika płucnika a następnie za namową leśników wyłączył z nich gniazda, w których miało być prowadzone pozyskanie drewna.

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku utworzył strefy ochronne dla cennego porostu granicznika płucnika a następnie za namową leśników wyłączył z nich gniazda, w których miało być prowadzone pozyskanie drewna. Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot nie zgodziło się z taką decyzją zaskarżając ją do wyższej instancji, która podzieliła zarzuty Stowarzyszenia.

Granicznik płucnik *Lobaria pulmonaria* jest cennym makroporostem wymagającym tworzenia stref ochronnych o promieniu do 100 m. Zaliczany jest do gatunków reliktowych lasu naturalnego. Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot od kilku lat prowadzi w Puszczy Białowieskiej działania polegające na odnajdywaniu i obejmowaniu ochroną strefową siedlisk granicznika. [W 2011 r. Nadleśnictwo Białowieża zwróciło się z wnioskiem o wyłączenie z tworzonych stref ochronnych fragmentów lasu \(gniazd\), w których miały być następnie prowadzone trzebieże i czyszczenia.](#) RDOŚ w Białymstoku w myśl powiedzenia – Panu Bogu świeczkę, a diabłu ogarek – utworzył strefy ochronne wyłączając z nich gniazda, w których leśnicy mieli prowadzić następnie zaplanowane zabiegi gospodarcze.

W ocenie Pracowni taka decyzja nie miała podstaw prawnych, gdyż przepisy nie przewidują wyłączania ze stref ochronnych fragmentów lasu w celu prowadzenia w nich zabiegów gospodarczych. Ponadto wyłączone ze stref gniazda nie były określone na mapach załączonych do decyzji, co powodowało, że nadleśnictwo mogło dowolnie interpretować granice gniazd, a w konsekwencji dokonywać pozyskania drewna ze strefy w różnych jej miejscach. Z dostępnej dokumentacji wynikało, że w gniazdach znajdują się drzewa, które z powodzeniem mogą być kolonizowane przez granicznika płucnika. Wycinka drzew w gniazdach mogłaby więc powodować niszczenie stanowisk granicznika i pogarszać warunki siedliskowe na wskutek zaburzenia warunków wilgotnościowych i świetlnych.

[Decyzje RDOŚ zostały zaskarżone przez Pracownię do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, która w swoim rozstrzygnięciu uznała za słuszne większość zarzutów Pracowni.](#)

GDOŚ stwierdził m.in. że:

- wyłączenie ze strefy gniazd stoi w sprzeczności z przepisami dotyczącymi tworzenia stref, dlatego zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisów materialnych stanowiących podstawę prawną do jej wydania;
- w postępowaniu powinna być zastosowana zasada przezorności, która nakazuje by prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków (wynikających z wycinki w strefie) traktować jak pewność ich wystąpienia.

Ponadto GDOŚ zwrócił uwagę na niesprawdzone i sprzeczne informacje podawane przez RDOŚ i nadleśnictwa dotyczące wieku drzewostanu w gniazdach oraz planowanych zabiegów, co spowodowało naruszenie zasady prawdy obiektywnej, zgodnie z którą organ prowadzący

postępowanie ma obowiązek ustalenia stanu faktycznego sprawy zgodnego z rzeczywistością. GDOŚ zalecił również, by przy ponownym ustalaniu granic strefy włączyć do niej powierzchnie, na których planowane są zabiegi.

Ochrona granicznika płucnika jest sztandarowym projektem ochraniarskim Lasów Państwowych. Wbrew rozpowszechnianym informacjom wykonana przez LP inwentaryzacja stanowisk tego gatunku w Polsce posłużyła tylko w znikomym stopniu do wdrożenia ochrony strefowej. [W wyniku prac stwierdzono występowanie granicznika na terenach pięciu Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych, jednak strefy utworzono jedynie wokół niektórych stanowisk w obrębie RDLP Białystok](#). W Puszczy Białowieskiej ([gdzie udokumentowano przypadki niszczenia granicznika w trakcie wycinki drzew](#)) strefy utworzono w Nadleśnictwie Hajnówka, głównie w rezerwatach przyrody, co nie miało praktycznego znaczenia dla ochrony zagrożonych wycinką stanowisk tego gatunku. Z inicjatywy Pracowni jedynie w 2011 r. decyzjami RDOŚ w Białymstoku w zagospodarowanej części Puszczy Białowieskiej utworzono 21 stref obejmujących 43 drzewa z plechami *Lobaria pulmonaria*.

Więcej informacji:

Adam Bohdan, e-mail: podlasie@pracownia.org.pl